Verslag excursie plantenwerkgroep naar De Zumpe d.d. 02-05-2026

Aanwezig: Heleen, Gonny, Willemien, Henk, Niels, Corné en ondergetekende.

Bij Banketbakkerij Jolink in Doetinchem tanken we eerst bergen energie voor de komende dag.

Begin 1900 was De Zumpe , 23 ha groot, veel te nat om als wei- of bouwland dienst te doen, maar niet voor het winnen van ijzeroer, als grondstof voor de ijzergieterijen langs de Oude IJssel en kleine delen voor het steken van veen.

Nu is De Zumpe onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het gebied ligt in het stroomgebied van de prehistorische Rijn die in de ondergrond een laag kalk heeft afgezet. Door die kalklaag heen wordt water omhoog gedrukt waardoor kalkrijk grondwater ontstaat tot aan de wortels van planten (kwel). Dit kalkrijke grondwater zorgt voor een heel bijzondere flora.

In 2014 werd er een inrichtingsplan opgesteld door provincie en gemeente. In 2016 startte de eerste uitbreiding naar 120 ha en het gebied Ruige Horst en Groenendaal werden opnieuw ingericht.

We parkeren de auto bij De Ruige Horst ten oosten van Doetinchem en starten zoals gebruikelijk direct met het noteren van de daar aanwezige wilde planten. Voor we het gebied inlopen hebben we al 44 soorten, zoals liggende vetmuur, straatgras, smalle weegbree etc. genoteerd.

Het gebied dat voor ons ligt is een prachtig weids gebied. Normaal zeer nat, maar op dit moment kurkdroog. De planten hebben het hier zwaar. De kruipende boterbloem doet zijn best op zoek naar water. Het dappere madeliefje blijft zonnig kijken. De grond is gebarsten. De planten kleiner dan

gewoonlijk. Klein vogelpootje, kleine veldkers, kleine leeuwenklauw en veel vechters zoals speerdistel, zandraket en ridderzuring. Een grote klaproos ontfermt zich over een bleke klaproos.

Dat het hier normaal vochtig en nat is, zien we aan de zwarte els, watermunt, moeraskers en moerasvergeet-mij-nietje die hier nog groeien. Van het blauwe water op de kaart is weinig terug te vinden.

Maar gelukkig staat er verderop nog voldoende water in een mooi ven. Fijn voor het tenger fonteinkruid, gele lis, de blaaszegge en stijve zegge en de middelste waterranonkel (zeldzame soort) die hier een plekje hebben gevonden. Helaas heeft de watercrassula het plekje ook ontdekt. De watercrassula is een grote plaag in de Nederlandse wateren. Het is een invasieve exoot die begin vorige eeuw is ingevoerd als vijverplant. Het verdringt de inheemse plantensoorten en is moeilijk te bestrijden.

Een stukje verderop een tweede ven met schitterend bloeiende waterviolier.

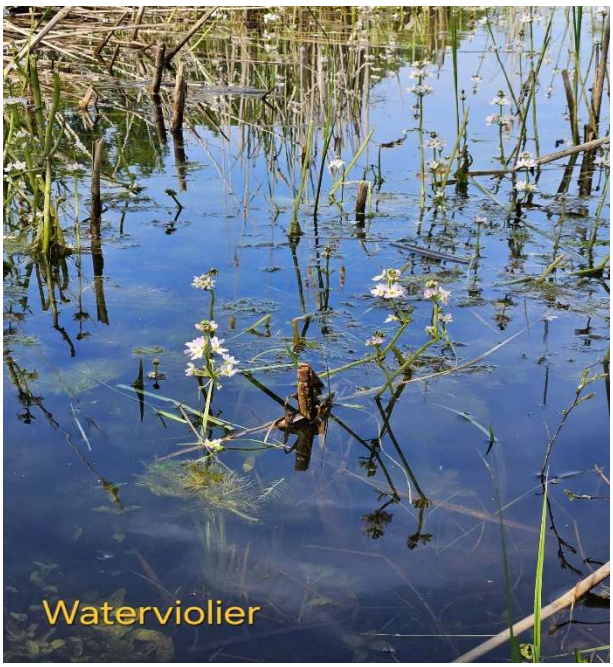

In de schaduw van enkele bomen aan de rand van een stuk schraalgrasland genieten we van onze meegebrachte lunch en het zomerse geluid van een tuinfluiter. Een groene specht lacht ons toe maar

we zien hem niet. In het grasland o.a. basterdhyacint, winterpostelein en Duits viltkruid. Deze laatste kwam 10 jaar geleden nauwelijks voor.

We lopen over een plankier (plank-kier-plank-kier) over een smal water met aan de oever watertorkruid, kleine egelskop en zwart tandzaad.

Ook het zevenblad ontbreekt niet op ons pad. Voordat we rechtsaf slaan bewonderen we een groot modern “boerenhuis”, waar de meningen over verdeeld zijn. Mijn voorkeur gaat uit naar het kleine boerderijtje verderop.

In het gebied aan de rechterkant van de weg staan veel echte koekoeksbloemen en waterkruiskruid. Heleen geeft 2 kleine meisjes van een jaar of 9, die ook genieten van de omgeving, een natuurlesje. Ze zijn enthousiast. Wie weet toekomstige floristen.

We lopen over een planken brugje richting een broekbos met zwarte elzen. Het water wordt verfraaid door witte waterlelies, langs de rand een (fraaie) vrouwenmantel en gewone margrieten. De weg volgend komen we langs de Zompesloot en slaan rechtsaf naar de Vossenstraat. Het gebied aan de linkerkant staat normaliter onder water, maar nu zijn er alleen wat plassen met een mix van regen- en grondwater. De vegetatie is daardoor ook afwisselend. Een poel zit vol alg, maar dit eruit halen zorgt voor veel verstoring.

We vinden er blauwe zegge, elzenzegge, bloedzuring. En het moerasvergeet-mij-nietje laat ons niet vergeten dat hier water hoort te staan.

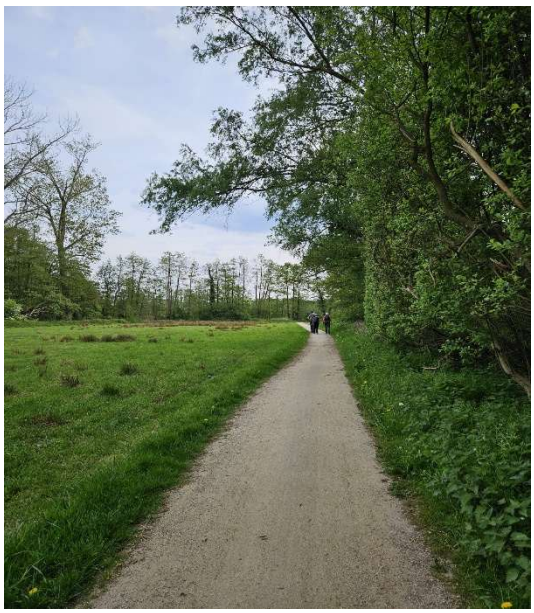

Bij de splitsing linksaf. Hier schijnaardbei, bosaardbei en framboos. We komen in de bebouwde kom: gewoon sneeuwklokje, tuinjudaspenning, slangenkruid en de damastbloem. Bij de Rekhemseweg slaan we linksaf richting natuurgebied De Wrange. Dit oogt in eerste instantie als een groot park met lelietjes van dalen, taxus, maarts viooltje en Hollandse lindes, maar ook met meelbes, mahonie, wintereik en een curieuze vondst: Cardamine graeca. Het is een kleine éénjarige veldkerssoort, inheems in het Middellands zeegebied en rondom de Zwarte Zee. De plant is te herkennen aan de oortjes aan de bladvoet en opvallend platte en brede hauwen met gevleugelde snavel. De vindplaatsen zijn vaak op begraafplaatsen. Staat nog niet in de Flora. Dit is pas de 11de vondst in Nederland volgens de NDFF, best bijzonder dus.

We komen voorbij een leuke kinderboerderij waar we, vooral voor de dames, een comfortabele sanitaire stop maken. Best een zeldzaamheid op onze wandelingen.

We lopen via de Koekendaalseweg naar de Wrangelaan, langs heggenwikke en verwilderde welriekende jasmijn, een zeldzame soort. Evenwijdig aan de A18 in oostelijke richting weer naar de Rekhemseweg. We komen onderweg nog knolboterbloem, drienerfmuur en gewone salomonszegel tegen. We waren ze nog niet tegengekomen maar hier helaas toch ook reuzenberenklauw en Japanse duizendknoop, invasieve exoten met de status niet bedreigd, hetgeen een understatement is. De Japanse berberis, ook een exoot uit Japan, staat er ook, maar deze is vrij zeldzaam in Nederland.

Via de Rekhemseweg door de bebouwde kom weer richting de parkeerplek. Langs de tuinen zien we ook nog van alles, zoals bleeksporig bosvioltje, een honingklaver, grijskruid (bejaardenwoning?) Bij de ingang naar de parkeerplek een vlinderstruik en de zeldzame Tartaarse kamperfoelie, hoogst waarschijnlijk aangeplant.

In totaal zijn er 282 waarnemingen genoteerd. Dat is behoorlijk veel. Tevreden gaan we op weg naar Mama's oase aan de Oude IJssel. De bijzondere locatie en het heerlijke eten dragen bij aan ons vakantiegevoel.

Bronvermelding/veel meer lezen: https://www.zumpe.nl

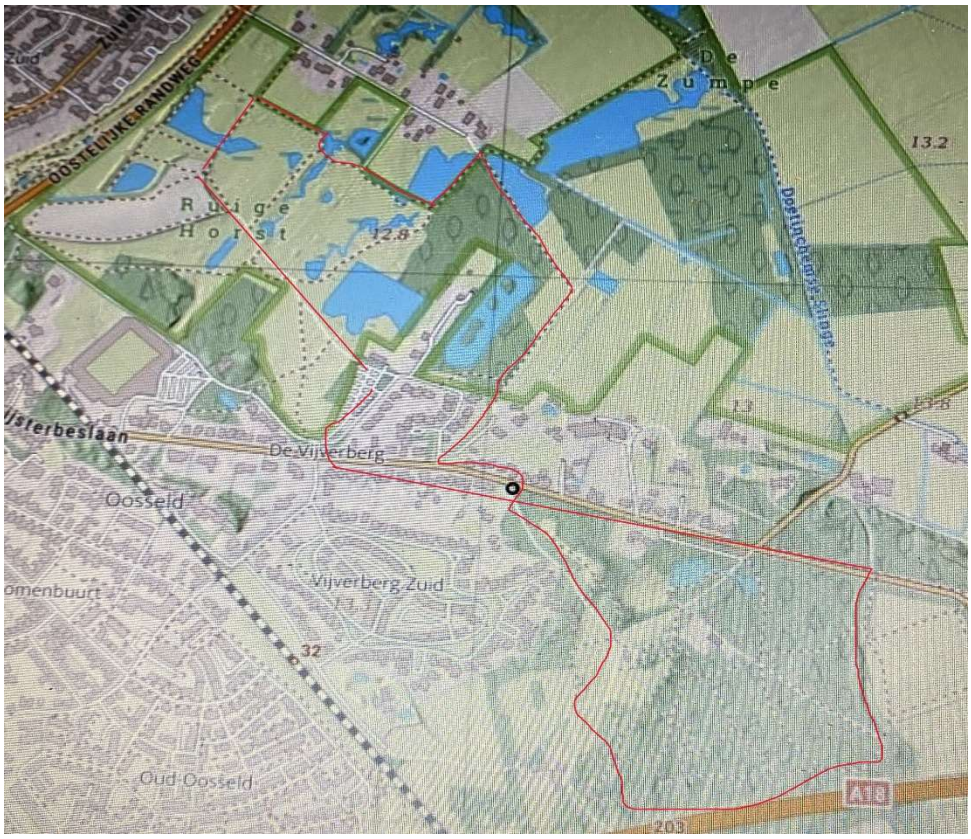

Tekst: Ellen van Knippenberg

Foto's: Heleen Strikkers, Gonny Sleurink, Niels Jeurink

.